

γόρους που χάρισε της Ρωμαιοσύνης κάποια τεμπελιά πολλών παιδιών της και κάποια πατρογονική σχολαστικότητα, δε θα με συγκινούσε δόλοτα ο ξιπασμός των νησιωτών.

Θα ήταν όμως, μου φαίνεται, πιο χρήσιμος για όλους ο Φαρδός αν, αντί να καταπιαστεί σε τόσα ζητήματα με τόση πολυπραγμοσύνη, περιόριζε το νου του κ' έγγραφε ένα βιβλίο για τη Σαμοθράκη τέτοιου που όποιος Ρωμικός τύχαινε να αντικρύσει τη Σαμοθράκη να του έρχοταν στο νου άμέσως το βιβλίο αυτό. Μα δεν τον άφηνε η Λογική να αναλύσει τον έαυτό του ως το βάθος. Έπρεπε προπάντων να καταργηθούν οι τόνοι και τα πνεύματα. Ήταν γραμματισμένος άνθρωπος. Μπορούσε να μη μιλήσει για όλα;

Συχνά ο νους των ανθρώπων που στοχάζονται παραστράττει από πάρα πολύ μεγάλη δόση λογικής. Τον αν παραστράττει σε πολλά και του Φαρδού ο νους, είναι ζήτημα που μπορεί κανείς να το πάρει και έτσι και αλλιώς, ανάλογα με τα μάτια που τυχαίνει να έχει ή ανάλογα με τη θέση που στέκεται και κυτάζει τον κόσμο.

Έγω που άγναντεύω τον κόσμο από το νησί μου, καλοκαθισμένος στη θέση μου που ο ίδιος την ηύρα, μέσα στα σύνορά μου, δε μου άρесе κανένας Φαρδός γιατί έλοι τους έχουν για θεό τη Λογική. Τον Πλάτωνα τον συγχωρώ γιατί ήταν τεχνίτης στο γράψιμο, μα η Λογική δεν υπάρχει όσο και να υπάρχουν λογικές πολλές, του καθενός μας και από μία, ανάλογες με το λογικό (την ιδιοσυγκρασία δηλαδή του καθενός ανθρώπου. Όπως και η Έπιστήμη δεν υπάρχει, παρά μόνο πολλές επιστήμες ανάλογες με τον κύκλο των φαινομένων που ή κάθε μία περιέχει. Όπως και η Αλήθεια δεν υπάρχει, παρά μόνο αλήθειες άπειρες και πολύχρωμες, για την καθημερινή χρήση (δηλαδή τις καθημερινές ανάγκες) του καθενός ανθρώπου, ή της καθέμιας φυλής, ή του κάθε πολιτισμού.

(Ακολουθεί)

ΙΔΑΣ

ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΠΟΤΑΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΑ ΔΡ. 2

ΚΑΙ ΔΡ. 3 ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

κότα του γέρου καθηγητή, άνοιγονλειούσε κι άναπετάριζε όταν της φυσούσε ο άέρας, λές κ' είχαν δυο μεγάλες φτερούγες κάποιου πράσινου έξωτικού πουλιού.

Περνούσανε ζάλο και ζάλο την αύλη του μου σείου και κυτάζανε τ' αλλόκοτα στολίσματα τριγύρω—ζώα παράξενα με ούρα ψαριού και με πονηρά μπάκια, μια έξωτικιά και σφιχτόδεντρο βλάστηση ακάθαρτων μαρμαρών, χαμηλές καμαρωτές πόρτες ζωσμένες με πέτρινα άμπελόφυλλα και τέρατα κι άγίους και σάρες, που κρύβονται πίσω από τα κλήματα και άλληλοκυνηγούνται.

—Τι άηδεια! τι άηδεια! μουρούριζεν ο Γοργίας και σούφρωνε τα χείλια του και τα φρύδια.

Κ' η Χρυσούλα ένοιωθε ένα πικρόγενο φόβο ανάμεσα στα ζώα και τα τέρατα αυτά κι άράωσε τα βήματά της λαχταρώντας να μπει στον κήπο και να δει πρασιναδά και παιδάκια και ν' άλαφρώσει.

Και θυμήθηκε όταν έμπαινε στο Λοδθρο πώς γοργοδιάβαινε τις άστυριακές κ' αίγυπτιακές άρχαιότητες, τους τερατόμορφους και χοντροσωματους θεούς που ήλθια και πλατιά σου γελούνε—πώς έτρεχε, σά να την κυνηγούσαν, η ψυχή της πλαντούσε, κατασκαπαζότανε... Θέ μου! Θέ μου!

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. 8.—Για τις Έπαρχίες Δρ. 7

Για το Έξωτερικό Φρ. Χρ. 10.

Για τις Έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες (2 Δρ. την τριμήνια) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής εδω στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάκια (Σύνταγμα, Όμόνοια Έθν. Τράπεζα Έπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχόδρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδηρόδρομου Όμόνοια), στο κιάκι Γιαννοπούλου (Χαυτεία), στα βιβλιοπωλεία Έστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτορεία των Έφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Καβαδίας και Σία—Ο μπαλίας—Καινούρια σαμάρια—Παπαδοκανγής—Η «Ακρόπολη».

ΟΧΙ πια άρχαιολόγος, ούτε και άρχαιοκάπηλος, μα σωστός άρχαιοφάγος άποδείχτηκε ο Καβαδίας με το πανηγυρικό ξεσκέπασμα που τούκαμε ο «Στρ. Σύνδεσμος». Είτανε Γεν. Γραμματέας της Έρχαιολογικής Έταιρίας, είτανε Γενικός έφορος των Έρχαιολογικών, είτανε...—μα και τί δεν είτανε αυτός ο χριστιανός;—και διαχειριζότανε μιλιούνια και μιλιούνια, δίχως να δίνει λόγο σε κανέναν, δίχως να ποκαταί κανείς να δει αν είναι τίμια ή διαχειριστή του, γιατί είχε προστάσει παντοδύναμος, γιατί είτανε κι αυτός μια από τις πέντε δέκα σάπιες κορυφές της Έλλαδικής πολιτείας.

Ο κ. Στ. Δραγούμης, μιλώντας άλλοτε για την Έρχ. Έταιρία, είπε πως αν ξεσπάσει ποτέ η καταδόρα της Έρχ. Έταιρίας θα βρωμίσει άλάκαιρη ή Έλλάδα. Κ' έτσι έγινε. Μόλις ο «Στρ. Σύνδεσμος» άγγιξε αυτή την καταδόρα, ξεχύθηκε τόση βρώμα που κίνετος είναι να πέσει και πανούκλα στον τόπο μας. Και δε λαοπικυλίστηκε μοναχά ο Καβαδίας. Τράβηξε μαζί του και τον κ. Τζιθανόπουλο, το δεινό είδαγγεά του Άρείου Πάγου,

Α! κι όταν έφτανε επιτέλους στα μάρμαρα τα έλληνικά, πως άνοιγε ο ούρανός και η ψυχή, πως ήσυχάζανε κι όμορφάινανε οι θεοί και τα ζώα και τα φυτά, ένα άεράκι γλυκότατο, ένας μπαντας από τη Μεσόγειο θάλασσα έρχότανε και περνούσε από πάνω της και της χάδευε τα μαλλιά και τη ζωή και φιλούσε τα μηλίγγια της και της κρυφομιλούσε για την πατρίδα και για την καλοσύνη και για τα γαλανά άκρογιάλια!..

Καθίσανε σ' ένα μπαντάκι μπροστά στους χορηγισμένους πέτρινους άγίους και στα σπασμένα μεσαιωνικά αγάλματα που είναι σκορπισμένα κάτω από τα δέντρα και στις παράμερες γωνίες—ζώα της Άποκάλυψης τρομαχτικά κι άνυπαρχτα που άνοιγουνε τα στόματά τους και γελούνε, Πανηγίες ύποταχτικές που κρατούνε ένα γυμνό παιδάκι στα χέρια τους και σέ κυτάζουνε, σά να σου ζητούνε έλεημοσύνη.

Καθίσανε και καθένος τους τριγυρισμένους είτανε από ένα κόσμο δικό του, άπροσπέλαστο στον άλλο. Ο Γοργίας άρχισε πάλι να μιλάει για τα δράματα

που άλλη έγνοια και του λόγου του δεν έχει παρά, σάν τον κ. Στ. Στρέιτ, να βεκλαμάρει κάθε μέρα τδνομά του στις έφημερίδες, και νάναι άντιπρόεδρος της Έρχ. Έταιρίας για τα μάτια, άφίνοντας έτσι λεύτερο τον Καβαδία να ένεργει λεύτερα ό,τι θέλει και να τσεπώνει, άκόμα πιο λεύτερα, όσα βαστάει η ψυχή του.

*

Κ' ΕΤΣΙ με τον καινούριο δρόμο που πήρε τώρα ο «Στρ. Σύνδεσμος» σά να πλαταίνει κάπως το έργο του, βγάζοντάς το από τα στενόχωρα στρατιωτικά σύνορα. Μπαλταδιά γερή σε κάθε σάπιο. Ό,τι δεν άποκόπησε ως τώρα νάγγιξει ή συναλλαγή, ή τεσσάρη ή κομματική άρρεστή κ' ή κοινωνική ψευδοσύνη, ής το βρέσει κατακέφαλα κι ής το γκρεμοστρίψει ο «Σύνδεσμος». Κάθε Έταιρία και κάθε Τράπεζα, άκόμα και κάθε μεγάλη δημόσια θέση, έχει και τον Καβαδία της, άφου Ρωμαίικο θα πει, και είναι, ένα τσιφλίκι που πέντε δέκα τέτοις επιτήδαιοι και κατεργχάροι το χείρουνται. Να δουλέψει λοιπόν άλύπητα ο μπαλίας. Έτσι θα καθαριστεί ο τόπος κ' έτσι θα μπόρουν οι ίκανοί και τίμιοι (γιατί θα υπάρχουν, δε γίνεται, και τέτοις άγριαθώποι στον τόπο μας) να δουλέψουν και να τιμήσουν τις θέσεις που τόσα χρόνια τώρα ρεζιλεύονται.

*

ΜΑ θα βρεθούν οι καλύτεροι (αυτοί δε οι άγριαθώποι που λέμε παραπάνω) για νάντικαταστήσουν τους κατεργχάτες και τους άνίκανους;

Χμ! σάν κάπως δύσκολο το πράμα. Ο «Στρ. Σύνδεσμος» ίσαμε τώρα μάς έδειξε πως μπορεί να γκρεμίζει, μα δε μάς έδωσε κανένα σημάδι πως μπορεί και να χτίζει. Μόνο μπαλτα τον βλέπουμε να κρατάει, όχι και φανέρι, στο χέρι του.

Θέλουμε δηλ. να πούμε πως, το να βγάλεις έναν Καβαδία από μια θέση και να βάλεις άλλον Καβαδία στην ίδια θέση δεν κανείς τίποτα. Για να γίνει δουλειά, πρέπει να βρεθεί ένας που να μην είναι Καβαδίας. Ξέρεις και μπορείς νάν τον βρείς αυτόν; πάει καλά. Άλλιώτικα, άφισέ μας τον καλόνε, για να μην το πάθουμε και μεις σάν τους άμοιρους γαδάρους που πανηγυρίζανε σάν πέτρινα ο παλιός σαμαρτζής και ύστερ' άμέσως τον άποζητούσανε, γιατί ο καινούριος σαμαρτζής τους έφταινε τα σαμάρια πιο βρια και πιο στενόχωρα.

*

ΠΑΠΑΔΟΚΑΥΤΑΣ και το μέγα έλεος! Ο δεσπότης της Άδριατικής έβαλε με το Μητροπολίτη της Αθήνας κι άνάμετα σ' άλλα δημοσίεψε στις έφημερίδες και τίς έκούθα για το Σεβασμιώτατο και την Ι. Σύνοδο:

«Πρόστυχοι εις γενετήν και άνατροφής, άνθρωποι ήμμοιθεις και άνατροφέντες εις παιδικής ηλικίας εις άτυμόφαιρον δυσώδη και βρω-

τού Σοφοκλή του—πόσο μοιάζανε τα έλληνικά τοπία, απλά, καλογραμένα, φωτεινά! Και μοιάζουν άκόμα κάποιες ιερόκλωνες ήλιοστάλαχτες έλιές της Άττικής γεμάτες φώς και τρυγούδια. Έτσι κι ο σπόρος του μύθου πέφτει, φυτρώνει, βγάζει φύλλα, ύψωνετι και φουντώνει στο καταπρόφυτο διονυσιακό λουλούδι της τρυγώδιας και καμπανίζει μέσα σε φώς άπολλώνειο. Σά μαγικό δέντρο θαματοργών φακίρηδων.

Η Χρυσούλα τον άκουε και πολεμούσε να χαμογελάσει. Μα ο νους της πεταλούδιζει άλλοθι. Κ' ήθελε να πέσει χάμω, πίστομα, μπροστά στις πέτρινες Παναγίες και ν' άπλώσει τα χέρια της άπάνω στα γόνάτα τους και ν' άρχισι το κλάμα.

Κι ο Όρέστης, άνήτυχος, δεν μπόρουνε να καθίσει, να κυτάξει με ήρεμία γύρω του και μέσα και ν' άρμονίσει τις όρμες που ξεσπούσαν άσύνταχτες κι άντιφατικές στην ψυχή του.

(—Υποφέρω φοβερά. Κάτι μέσα μου γκρεμίζεται και πέφτει. Δεν μπόρω ν' άγγίξω τίποτα από τη ζωή, χωρίς ν' άνατραχτώ όλος από άγανάχτηση κι άηδεια. Θέλω να φωνάξω, να γελάσω δυνατά, να τραντάξω τα μπράτσα μου, να σπάσω τίποτα, να πονέσω, να βουτήσω και τα δύο μου τα